

SOCIETAT CATALANA DE BIOLOGIA
FILIAL DE L'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS

Carrer del Carme, 47
08001 Barcelona

Núm. 208

Novembre 2008

QUÈ CAL SABER?

NOMS DE TÀXONS OBSOLETS

Els avenços en l'estudi de les relacions evolutives entre els éssers vius fan que, amb els anys, es modifiquin els noms i la definició de diversos **tàxons** (és a dir, les unitats taxonòmiques que designen les poblacions o grups de poblacions d'organismes relacionats filogenèticament i amb caràcters comuns). Alguns tàxons que fa anys es feien servir normalment i que es consideraven vàlids ja no ho són avui. En molts llibres clàssics i en l'ús informal encara s'utilitzen sovint, però en general és recomanable substituir-los per altres termes més moderns. Ací us presentem alguns d'aquests casos.

En la divisió dels cinc **regnes** de Whittaker i Margulis (**moneres, protoctists, fongs, metàfits —plantes— i metazous —animals—**) es feia servir el terme **monera** per al regne format pels organismes procarïotes. Actualment aquest terme es considera antiquat, i és millor usar **procarïota**.

Dins els procarïotes, els **cianobacteris** van donar origen als cloroplasts de les **algues** i les plantes, i tradicionalment s'han estudiat dins la botànica, ja que presenten pigments semblants als de les algues i diverses analogies ecològiques i fisiològiques. La denominació tradicional donada pels botànics a aquests organismes és **cianòfits**. Tanmateix, és recomanable emprar el terme *cianobacteris*, ja que el terme *cianòfits* pot donar lloc a confusió (el sufix *-fit* podria fer pensar que es tracta de plantes, quan en realitat es tracta de **bacteris**, que es poden estudiar amb els mètodes tradicionals de la microbiologia, igual que la resta dels procarïotes).

Històricament, els cianobacteris han rebut la denominació de **algues blaves**, pel color de moltes espècies, que tenen una tonalitat blavosa. Podem fer esment d'aquesta denominació sempre que expliquem, la primera vegada, el significat d'aquest terme. El que no és admissible és la utilització dels termes **algues blauverdes, algues blauverdoses** o similars, que són el resultat d'un calc inadequat de l'anglès *blue-green algae*.

D'altra banda, el filum **celenterats**, que apareix en molts llibres antics i que és encara comú en la terminologia dels nivells educatius primaris, en què es fa servir per a referir-se als animals primitivament radiats, actualment no té valor taxonòmic. En estudiar les relacions evolutives dels animals primitivament radiats, aquests organismes s'han assignat a dos filums diferents: els **cnidaris**, que comprenen els **pòlips** (com ara els **coralls**) i les **meduses**, i els **ctenòfors**, menys comuns, que inclouen els **cinyells de Venus** i els **didals**.

Agraïm especialment la col·laboració de Ricard Guerrero i Mercè Piqueras a l'hora de redactar aquest número.

Web de QUÈ CAL SABER?
<http://www.iecat.net/scb/saber.htm>